

Українські Вісті

ТИЖНЕВИК ПОЛІТИКИ, ЕКОНОМІКИ, КУЛЬТУРИ І ГРОМАДСЬКОГО ЖИТТЯ

Рік XVII. ч. 23 /1449/

Herausgeber: Verlagsgesellschaft „Ukrainki Wisti“ Verlagsort: Neu-Ulm/Donau
 Druck: Verlagsgesellschaft „Ukrainki Wisti“, Neu-Ulm/Do., Schließfach 32 — Tel. 77529

Неділя 4. червня 1961 р.

П. СІЧИНСЬКИЙ

За потьомкінською „лунніковою“ ширмою

«Брехня має короткі ноги». Це знаменитий афоризм, хоч його й намагалися ввесь час спростувати різні геббельські іншою модерною тезою, що, мовляв, «брехня стає правдою, коли її довго повторювати». А особливо хотіли той афоризм спростувати більшовики всією своєю понадсорокрічною пропагандивною практикою, збудованою якраз на такий самий, як і геббельсівська, настанові, що красивою комуністичною брехнею можна заглушити будь-яку правду та прикрити яку завгодно жахливу дійсність, і всі власні злочини.

Але приходять моменти, коли самі спеціалісти від брехні змушені під тиском дійсності зраджувати страшну правду, видаючи несподівані документи, крізь які, як крізь раптові люки, правда виривається назовні і вражає кожне пильне око й вухо. Таким документом, власне, таким люком, крізь який визирнула раптом правда про совєтську дійсність, правда про стан за гарно розмальованим шильдом визерунками «трандіозних досягнень» і «всенародного щастя», є недавній указ президії верховної ради ССРСР «Про посилення боротьби з особливо небезпечними злочинцями». Як відомо, за цим екстремним указом вводиться смертна кара за... «за розкрадання соціалістичної власності — державного або громадського майна в особливо великих розмірах», «за підроблення грошей і цінних паперів», а також смертна кара вводиться для «особливо небезпечних рецидивістів і осіб, які засуджені за тяжкі злочини й тероризують у місцях позбавлення волі ув'язнених, що стали на шляху виправлення, або чинять напади на адміністрацію, або організують з цією метою злочинні угруповання, або беруть активну участь у таких угрупованнях»... Також смертну кару знову потверджується для тих, що доконали (а точніше, яким закидається) «зраду батьківщини, шпигунство, диверсію, терористичний акт, бандитизм»...

Як милосердя, — від смертної кари часово звільняється «жінок, які перебувають в стані вагітності на момент виконання вироку».

Щоб зрозуміти значення цього «указу», справжній його зміст та що він говорить, треба вміти його прочитати.

Очевидна річ, що ради пари «хуліганів», чи за ради пари випадків крадіжок отаких указів такі імперіальні органи влади, як президія верховної ради ССРСР, не видають. Очевидна річ, що ситуація в середині ССРСР утворилася така, яку можна направити хібащо смертю, принаймні спробувати направити. І то смертю великої й дуже великої кількості людей, які загрожують безпеці червоної імперії, а точніше — безпеці режиму, його добробуту і, може навіть, взагалі його існуванню. А також, — очевидною річчю є, на підставі старого досвіду, що такі радикальні заходи в ССРСР робляться в періоди дуже рідкісні.

Як розшифрувати, як зрозуміти ті загадкові формули про «злочинців», які

Виправлення помилок

В попередньому числі «УВ», на першій сторінці в статті польського радіо «ВІЛЬНА ЄВРОПА» про «САД ГЕТСИМАНСЬКИЙ» в 2-й колонці, в 20-му рядку знизу замість «Але не пригніченої», треба читати «Але не розчавленої». Ред. «УВ»

наведені в «указі» про смертну кару? Що це за «розкрадання державного й громадського майна в особливо великих розмірах», і до чого саме стосується ця фраза про «особливо великі розміри»? Чи до кількості вкраденого, чи до кількості тих що крадуть? Треба думати, що до останнього? Пара злодіїв, коли б вони навіть украли по сто мільйонів карбованців, не варті того, щоб ними займалася Верховна Рада ССРСР і видавала такі укази. Від указу повіває враженням, що ССРСР повен-повнісінький злочинців, що він обернувся воістину в оту, есенінську, «страну негодяев». Але, як відомо, з давен-давен в ССРСР, большевицька система ніколи не карала смертю таких собі ворів, навіть у кодексі кар для них передбачена була милість, як до «соціального близьких», і це загально відомо. Значить, щось тут не так. Небезпека десь в іншому і цілеспрямованість указу в якийсь інший бік, до якоїсь іншої цілі. До якої?

Відповідь на це треба шукати в іншому. Там де говориться про «осіб, які кс-гось там тероризують в місцях ув'язнення», та про «злочинців серед в'язнів у тих місцях ув'язнення і т. п., та в потвердження смертної кари за «шпигунство», «зраду батьківщини» тощо, за політичні злочини.

Поперше, — раптом узнаємо не з якогось там сумнівного джерела, не з пропаганди «буржуазних націоналістів», а з указу самої президії верховної ради ССРСР, що існують «місця ув'язнення». І очевидна річ, не якісь там один-два табори, а... безліч! Існують місця ув'язнення в такій кількості, що процеси, які відбуваються в них, стали предметом уваги й турботи верховної ради й викликали указ про смертну кару, щоб чомусь страшному запобігти. Існують великі концентраційні табори, в яких створився якийсь небезпечний уклад, свої звичай, своя мораль, якість політичне розшарування, і — свої якісь загадкові організації, що «перешкоджають «трудовому виправленню» в'язнів!! І ясна ж річ, ідеться не про випадок, а про щось куди більше, про щось застрашаюче для режиму.

Хто повірить, що тут ідеться про пару якихось там хуліганів в концтаборах, від яких верховна рада ССРСР взялася рятувати решту в'язнів? А чи не простіше було б хуліганів переселити в одні табори, а політичних в табори інші — і проблема була б розв'язана й не треба б було осмішуватися перед світом і підіймати красивий «лунніко-спутніко-гагаринський» параван?

Ні, значить не простіше. Значить проблема складніша, і така, що в ній ідеться не про якихось там мітичних «хуліганів», що не дають совєтській владі виправляти політичних та кримінальних злочинців. І які це «угруповання» в таборах має на увазі «указ», що за участь у них карається смертю?

Хіба ж не ясно які, коли вчитатися уважно і вдуматися. Та ж ідеться тут про ті «угруповання» і про тее «тероризування в'язнів», від якого утікали начальники й верталися з танковими частинами армії й військ МВД, з кулеметами й гарматами й душили тих «терористів» у крові... Ідеться про «угруповання», подібні до тих, що проявили себе на Воркуті, в Караганді, в Темір-Тау... І про настрої в цілому суспільстві, з яких ті угруповання виростають, про настрої в загальному концентраку, ім'я якому ССРСР!.. Ідеться про тівь угорської революції, про її привид, що

блукає по неосяжному ССРСР і країнах сателітах.

Так відчитується цей «указ», так розшифровується шарада про перешкоджання трудовому виправленню, про «угруповання», «напади на адміністрацію концентраційних таборів» і т. д.

Цілий указ має суто політичне спрямовання й має рятувати ССРСР не від якихось там крадів державного й громадського майна, а від «злочинців» більших, страшніших; також про угруповання йдеться не якихось там «хуліганів». Ні, не про «угруповання» одеського Бені-Кріка йдеться.

І ще одно є безсумнівним, — «указ» цей є початком нової «чистки запілля, тобто цілого суспільства, від усіх антирежимних елементів; він є початком нової ежовщини, на зразок сталінської, перед якимось великим, рішачим кроком кремлівських володарів, або в обличчі небезпеки зудару з США і цілим

західнім світом. До цього достосовані всі його пункти, усі «злочини», за які належить смертна кара. Це пункти сталінської внутрішньої профілактики, це заповіді про «ворогів народу». Під них можна підігнати все і вся, що треба викоринити в ССРСР, небажане режимові.

Окремої уваги заслуговують підкреслення про «зраду батьківщини», «шпигунство», «диверсію»... Можемо з болем сказати: нещасні ж усі ті, хто повірив у співі совєтської сирени про амністію тощо й повернувся додому з еміграції! І нещасні всі ті, що діставали пакунки з-за кордону, і всі ті, що листувалися з-за кордоном... Прийшла пора, коли фунти солодкого цукру, сала чи шматки американських ганчірок мають бути оплочені кров'ю й сльозами, й неподобними муками нещасних, ні в чому неповинних людей, які потраплять під рубрику «зрадників батьківщини», «шпигунів» і «агентів чужих контррозвідок», «симпатиків буржуазії», «диверсантів» і т. п.

За тими відомостями, які ми маємо, «указ» цей увійшов у дію з місяця і дуже інтенсивно й тюрми та концентраційні табори набрякають та швидко чисто сталінською прогресією.

Часопис „La France Catholique“ про „Сад Гетсиманський“

Часопис «Ля Франсе Католика» («КАТОЛИЦЬКА ФРАНЦІЯ»), що виходить у Парижі, офіційно католицької думки у Франції, в числі з 12. травня 1961 р. вмістив статтю відомого французького літературного критика АЛЕНА ПАЛАНТА (Alain Palante) про дві літературні новинки серед французьких книжкових видань цього року, — про «ДИВНИЙ РАЙ» МІКЛОША БАТОРІ, та про «САД ГЕТСИМАНСЬКИЙ» Івана БАГРЯНОГО. Ціла стаття Алена Паланта називається «Нуль утверджує вічність» («Нуль творець у Вічності»). «САДОВИ ГЕТСИМАНСЬКОМУ» присвячено майже три чверти цієї великої статті. Тут ми передрукуюємо цю частину повністю, в перекладі з французької мови. Оскільки цікавим є навіть те, як чужинець переказує зміст книги після свого сприйняття, ми не опускаємо й цього переказування, хоча зміст нашим читачам давно відомий.

«Пан Іван БАГРЯНИЙ впроваджує нас у світ терору, — в пароксизм страху. Романіст-вигнанець, він сам пережив у своїй рідній Україні епізоди, подібні до тих, які розказані в «Le Jardin de Gethsemani».

І ось перед нами мов би роман галюцинацій, який був би неувяжним і неймовірним, коли б його не підтверджували стільки інших свідочів. Починаючи з своєї 50-ї сторінки (всіх їх 450), — це тюрма, де замкнені, напхані купами — один на одним, один біля другого, — незчисленні вороги, виявлені совєтським режимом, через підозріння чи за наклепами. Тільки ті французи, яких колись десь перевозило до місць їхнього полону у вагонах, достославна норма яких «40 чоловік» та ще й та була здебільша подвоєна, — тільки вони зможуть, перегортаючи в пам'яті свої спогади — часто за цілі місяці й роки, про тюрми з товстими стінами, — тільки вони зможуть уявити собі реально те, що змальовує Іван Багрянний, який навіть серед жахів зберігає все таки почуття прихованої іронії й непобідного гумору.

Вся ж історія починається так звичайно-проста, — зустрічно чотирьох братів — ЧУМАКІВ, дітей старого коваля, який недавно помер, до якого сини поспішали, щоб з'явитися перед ним, на поклик матері. Троє з них знайшли собі місця в совєтському режимі. Що ж торкається п'ятого, АНДРІЯ, то він відштовхнений: інженер, засуджений на каторгу за занадто велику привязаність до своєї, української землі. Він утік (з каторги), а потім з'являється необережно до матері в той вечір,

коли мати його, шукаючи втіхи в своєму горі, слухає священника, який читає їй з Біблії розповідь про агонію Ісуса в Гетсиманському саду. Зустріч чотирьох братів, які люблять один одного, але яких роз'єднала доля, відбувається в атмосфері тривоги й неспокою. Тривога обгрунтована, бо через кілька годин Андрій, на якого донесено, був схоплений і заарештований.

Перевезений до Харкова, він знову запізнається з в'язнями, вже знайомими йому раніше, але тепер переповненими й режим у яких став ще суворішим, на багато. Під час свого переїзду рідним містом під арештом, він констатує той «прогрес», який стався там за декілька років, — нудьга й заціпеніння (змертвіння). А в тюрмах і камерах, через які він переходить одна за одною, вирве строкатий світ заціпенілих людей, — віллілих представників ворожих класів, але також совєтських чиновників, виконаних відтак зі служби, партійців, що потрапили в неласку, включаючи союди й професорів інституту Маркса-Леніна!.. А в знаменитій «ФАБРИЦІ-КУХНІ» (так називають головну тюрму) перебуває в арешті навіть той архітектор, який її збудував. (Закінчення на 5-й сторінці)

Всім, хто, введений в блуд ворожою провокацією, прислав співчуття моїй родині з приводу моєї «смерті», висловлюю моє глибоке зворушення.

Хоч у ґрунті й лежить безглузда ворожа провокація, але ж в широті виявів людської доброти це нічого не міняє і цього я не міг лишити без відповіді. І. БАГРЯНИЙ

В. ФЕДОРОНЧУК

Закордонна політика адміністрації Кеннеді

(Продовження з попереднього числа)

ПОЛІТИКА КЕННЕДІ СУПРОТИ АЗІЇ

«Наша відповідь на советський виклик в Азії і на Середньому Сході була занадто військової природи». На цій оцінці Кеннеді базував у відомій статті у «Форен Ефферз» з 1957 р. свою критику азійської політики, — окресленої «занадто цупкою», — адміністрації Айтзенгауера, і з цього пункту випливав наслідок, що в Азії США також повинні б до деякої міри поновити свою політичну акцію. Кеннеді вимагав тоді, зокрема, більшої гнучкості американської політики супроти комуністичного Китаю.

Але 23. березня ц. р. на пресовій конференції Кеннеді повідомив (і це була пересторога на адресу советського уряду, який посилює був військовою допомогою комуністичним силам Патет Лао в Ляосі), що США рішені втрутитися навіть військово в Ляосі, щоб зв'язатися з своїх зобов'язань. Кеннеді покладався на угоду, укладену між групою західних, нейтральних і комуністичних держав 1954 року про створення Ляосу нейтрального і незалежного, не зв'язаного з ніякою закордонною потугою або з групою закордонних потуг.

Чи треба вбачати в цій заяві Кеннеді заперечення поглядів, висловлених ним у 1957 р. і підтверджених на початку 1961 року, в моменті перебрання президентської влади? Чи слід вважати, що ініціатива з 23. березня стверджує загальний принцип, тобто принцип всіх західних позицій оборони за всяку ціну, чи треба ізолювати проблему Ляосу?

Щоб відповісти на ці питання, слід, з одного боку, окреслити американську позицію в кризі Ляосу; з другого — треба намагатися визначити погляд Кеннеді на загальну проблему Азії. Відносно першого пункту треба сказати, що американський президент мусить розв'язати одну трудність, що її викликав його попередник.

В серпні 1960 року Айтзенгауер негативно оцінив прихід до влади нейтралістів Суванни Пуми і Конг Ле, тоді як Великобританія і Франція заступали погляд, що нейтралістична формула була правильною розв'язкою для Ляосу. Коли праві лідери Боун Оум, Поумі Носаван і сіямські урядові чинники рішили були повалити нейтралістичний уряд Суванни Пуми, Вашингтон вважав, що їхній успіх був би корисним в інтересах Заходу.

Але, беручи під увагу характерні особливості ляоської ситуації, правильною була, здається, оцінка Великобританії й Франції, а не оцінка дипломатів і стратегів Айтзенгауера.

Коли мінливості громадянської війни почали укладатися небезпечно, Кеннеді вдався до погроз, щоб змусити Москву погодитися на нейтралізацію Ляосу, тобто щоб намагатися досягти те, що кілька місяців тому було, так би мовити, під рукою. А проте Кеннеді знає, що війна в Ляосі була б дуже важкою для США. Військова експедиція до тієї країни може мати успіх тільки тоді, коли є підстави передбачувати, що Москва, Пекін і Ганой (Північний В'єтнам) не схоплять виклику. Зрештою, навіть не потрібна безпосередня інтервенція Советського Союзу або комуністичного Китаю: вистачає лише гір і лісів Ляосу та ляоських, північно-в'єтнамських або китайських партизан.

Кеннеді знає, що якби советско-китайці хотіли зв'язатися на війну в Ляосі, справжнім ризиком був би ризик американців, коли зв'язити, що комуністичні сили Патет Лао і сили нейтралістів до моменту припинення боїв 3. травня на цій території Ляосу, в наслідок зустрічі між представниками воюючих сторін, окупували були вже 2/3 території Ляосу і що королівський уряд Боун Оума підтримує тільки незначна частина ляоського населення. Зрештою, давно було ясно, що позиції групи Боун Оума і Поумі Носавана просто було неможливо обороняти. Ще Айтзенгауер повинен був зробити висновки з такої ситуації. Кеннеді опинився перед дуже драстичними альтернативами і зрозуміло, що він старався не починати свого президентства поразкою. В усякому разі, здійснення перемир'я є тільки вступом до політичної дискусії, до женецької конференції 4-х держав, що мали б розв'язати ляоське питання.

Але комуністи Патет Лао і нейтралісти, представлені у військовому секто-

рі Конгом Ле, знаходяться на початку перемир'я в куди кращому становищі, ніж королівський уряд Боун Оума. І найпраєдоподобніші перспективи давали можливість передбачувати швидкий провал позицій уряду, якби здійснене перемир'я не врятувало було урядових позицій, принаймні в трьох міських центрах країни — В'єт'яні, у Луанг Прабанг і у Саваннакет. Отже очевидно, що з військової точки погляду припинення боротьби пішло головню на користь Боун Поума й зрозуміло, що Патет Лао і Суванна Пума настоювали на тому, щоб після припинення боїв негайно слідували політичні переговори, з метою уникнення того, щоб узяла забарна тактика в переговорах дозволила групі Боун Поума і Поумі Носавана знайти в переговорах ті перспективи рятунку, який військовою поразка, здавалося, перекреслила була їй.

Комуністи Патет Лао, більш ніж Суванна Пума, який щораз більше відіграє роллю «великого примиренця» між трьома існуючими в Ляосі групами і між різними міжнародними позиціями, є справжнім військовим переможцем і хочать перевести цю військову перемогу в негайні політичні поступки з боку противника так, щоб забезпечити собі повне включення в політичний провід країни ще перед тим, як довгі й складні дипломатичні переговори зменшать значення його військового успіху.

Зі свого боку, група Боун Поума і Поумі Носавана, хоч і могла досягнути несподіваного порятунку в перемир'ї, знає, що її позиція є, по-суті, дуже слабою під кожним оглядом, хіба що дійде до загальної інтернаціоналізації ляоського конфлікту з безпосереднього інтервенцією США і комуністичного Китаю, що звелла б відношення між різними ляоськими фракціями до незначного фактора. Щоб зберегти себе, ця консервативна група покладає надії на наслідки міжнародної ситуації: тобто з одного боку, — на волю США втримати в усякому разі зв'язок Ляосу з Заходом; з другого боку, — на советську тенденцію прийняти компроміс, навіть якщо він мало сприятливий, щодо ляоської ситуації, щоб уникнути загострення міжнародної ситуації й остаточного перекреслення перспектив відновлення діалогу з Кеннеді.

Зокрема другий елемент набирає певного значення в світлі недавніх подій: советська позиція до Ляосу і посередницька діяльність, проваджена разом з Великобританією, прискорила перемир'я швидше, ніж того бажали

Д-р Я. РУДНИЦЬКИЙ

Шевченкіяна в Швейцарії

I.

Швейцарія — країна, що мала окреме значення й вагу в історії видань творів Т. Шевченка поза межами царської Росії.

Як відомо, перше видання Шевченка на Заході датується 1859-м роком. Тоді вийшла була в Ляйпцігу в Німеччині з ініціативи П. Куліша книжечка «Новые стихотворения Пушкина и Шевченки», як окремий випуск «Русской библиотеки» І. Головіна.¹⁾

В 1875-1876 рр. вийшли два томи Шевченкового «Кобзаря» в Празі накладом китарні д-ра Е. Грегра й Ф. Даттля за редакцією О. Русова й Хв. Вовка, коштом київської «Старої Громади».

Коли не брати до уваги галицьких видань Шевченка у Львові, то крім Ляйпцігу й Праги найважливішим осередком видань шевченкіяни на Заході була Женева в Швейцарії завдяки діяльності Михайла Драгоманова в рр. 1876-1889.²⁾ Окрему увагу присвятив Драгоманів Шевченкові. На основі студії Вол. Дорошенка «Женецькі видання Шевченкових поезій», Українська Книга, т. 4

¹⁾ Див. про це в Збірникові Заходознавства УВАН, т. VI (4), Вінніпер 1959, стор. 5-29.

²⁾ Див. про це: E. Lange, «Schweizer Drucke in russischer Sprache», Fünzig Jahre Schweizerische Landesbibliothek 1895-1945, Bern 1945, S. 68-76 і «Bibliographie der Schweiz» 1871-1900. Zürich-Geneve-Basel.

Нарада представників українських політичних угруповань в Мюнхені

24. квітня і 19. травня ц. р., з ініціативи й на запрошення Президента Української Народної Республіки в екзилі д-ра Степана Витвицького, відбулися наради представників українських політичних угруповань для обговорення проблем сучасної української політики та справи консолідації українських політичних сил.

В нараді 24. квітня взяли участь представники таких угруповань: Українське Національно-Демократичне Об'єднання, Український Національно-Державний Союз, Українська Революційно-Демократична Партія, Українська Соціалістична Партія, Союз Земель Соборної України — Селянська Партія, Союз Конструктивно-Творчих Сил України, Організація Українських Націоналістів, Закордонні Частини Організації Українських Націоналістів, Організація Українських Націоналістів Закордоном та Союз Українських Гетьманців-Державників. В другій нараді представники УСП та ЗЧ ОУН участі не взяли.

Перша нарада займалася головню процедуральними моментами, а тому до обміну думок на властиву тему наради майже не дійшло. Друга нарада пройшла в діловій і речевій атмосфері, при

чому, представники угруповань, що не належать до УНРади, подали низку думок про справу консолідації українських політичних сил.

Наради відкрив вступним словом Президент д-р Ст. Витвицький. На нараді 19. травня голова ВО М. Лівичський подав інформації про політичну лінію сучасного Виконавчого Органу УНРади. Цього разу забирав також голос присутній на нараді Голова УНРади І. Багряний.

Представники Державного Центру УНР в екзилі стояли на тому, що консолідація українських політичних сил повинна і може здійснитися тільки на базі Української Національної Ради, як складової частини Державного Центру УНР в екзилі. Представники угруповань, що до УНРади не належать, подавали деякі свої зауваження і застереження. Наради не дали остаточного позитивного результату, однак їхні учасники підкресливали речевий тон наради 19. травня та висловлювалися в тому напрямку, що обмін думками і сам факт відбуття наради треба зарахувати до позитивних моментів в українському політичному житті.

Новий склад Представництва ВО УНРади в Аргентині

На засіданні ВО УНРади, яке відбулося 10. квітня 1961 р., затверджено Представництво ВО УНРади в такому складі: голова Представництва — Сидір Кравець; заступник голови — Степан Чернявський; референт військових справ — сот. Василь Задоянний; куль-

турно-освітній референт — Юхим Личик; секретар — Юрій Сікорський; скарбник — Дмитро Безручко.

Виконавчий Орган УНРади бажає новому Представництву успішної і плідної праці.

комуністи Патет Лао. Советський Союз, — і це було б, зрештою, згідне з прихильним становищем Хрущова до зміцнення нейтралістичних режимів у слабкорозвинених країнах, — здається, у певному сенсі має намір обмежити свої політичні цілі до встановлення нейтралістичного уряду, очоленого Суванною Пумою й який включав би Патет Лао. Москва ставить собі за ціль досягнути для такого уряду заперуку великодержав, але не висуває гіпотези щодо майбутнього розвитку ляоської ситуації в напрямку перебрання влади комуністами Патет Лао.

Тому в переговорах з Великобританією Советський Союз погодився на заходню тезу про негайне припинення воєних дій за ціну скликання женецької конференції з ляоського питання, яка почалася 16. травня, але не міг досягнути жодного заповнення щодо місцевих політичних переговорів, потрібних для

визначення ляоської делегації на конференцію і для встановлення репрезентативного ляоського уряду, що став би виконавцем директив і був би предметом гарантій, що еwentуально будуть узгоджені конференцією.

Гіпотеза, щоб внутрішнє політичне розв'язання ляоського питання було призначене женецькій конференції, тобто що конференція, як перший свій акт, повинна б зайнятися створенням коаліційного ляоського уряду (проблема зформування ляоської делегації на конференцію була легшою й її розв'язано шляхом вислання на конференцію представників трьох фракцій — Патет Лао нейтралістів і сучасного королівського уряду), не є розв'язанням, яке бажали б бачити комуністи Патет Лао, бо, роблячи групу Боун Поума і Поумі Носавана «стороною» підтриманою Заходом, призначено їй паритетну позицію (Продовження на 3-й сторінці)

4. Marija maty Isusowa. Wirszy Tarasa Szewczenka z uwahamy M. Draho-manowa («Pysano w misti Zenewi w wilnij storoni Szwajcarji»). Женева 1882, стор. 66.

Крім цих видань Шевченкових творів у Женеві писалися й частково друкувалися статті Драгоманова на теми шевченкіяни, з яких треба назвати:

«Шевчеко, українофіли і соціалізм», Громада, т. 4, Женева 1879, стор. 101-230.

«Шевченковский день в Австрии и России», Вольное Слово, ч. 32 за 1882 р.

«Война с памятью о Шевченке», там-таки, ч. 46. й ін.

Із Женеви Драгоманів писав свої листи, в яких багато відомостей про женецькі видання та думок про Шевченкову творчість. Їх список подає П. Богацький у згаданій праці, стор. 160-161.

Реєстрація й опис наведених швейцарських видань із шевченкіяни в науці проведена дбайливо й тому ми, відсилаючи читача до цитованих праць Дорошенка й Богацького, не думаємо добавляти нічого більше. Нас цікавить справа збереження швейцарських видань і сьгоднішній стан швейцарської шевченкіяни в бібліотеках і архівах цієї країни. Досліді в цій справі ми провели в Цюріху й Берні в днях 13, 14 й 15 квітня 1961. Нижче подаємо результати наших розшуків, головню на основі зведеного каталога Національної Бібліотеки в Берні.

II.

Насамперед треба з прикриттю ствердити, що наведених угорі Драгоманівських видань у швейцарських університетських, кантональних, чи міських бібліотеках і архівах немає.

Юл. МОВЧАН

З В І Д У С І Л Ь

НАУКА В ССРС НА СЛУЖБІ
МОСКОВСЬКО-БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ
ПРОПАГАНДИ

Хоч уже й багато сумнівається в правдивості космічного лету Юрія Гагаріна, проте офіційно світ, здається, вже погодився з фактом, що «честь першого лету навколо Землі космічними просторами належить таки російському космонавтові.»

(Між іншим, як на один з аргументів неправдивості даного лету західна преса вказує на суперечність між тим що оповідає Гагарін, і тим, як воно було в дійсності. Наприклад, в той час, коли Гагарін перед представниками преси в Москві говорив, що він з кабіни бачив Землю, континенти, моря і навіть один з великих советських... колгоспів — в той час згідно заяви советського академіка А. Благонравова на науковій конференції в Флоренції виходить, що кабіна, в якій перебував Гагарін, не мала жодних вікон і тому, логічно міркуючи, советський космонавт звіттам нічого не міг бачити.)

Якщо до цього додати всю ту таємничість, яка оповила лет Гагаріна, незвичайну сккупість советських інформацій про наслідки цього лету і т. д., то справді є багато підстав сумніватися в правдивості даного «історичного лету».)

Але, зрештою, справа не в цьому. Будучи неперевершеними майстрами пропаганди, совети блискуче використали — спочатку «запуск» супутників, а тепер лет «перваво в міре космонавта Ю. А. Гагаріна» для своїх пропагандивних цілей, для того, щоб показати, що советська (тобто, російська, в розумінні пересічного західного обивателя) наука «єсть самої передавої наукою в міре», що в ССРС створені «найсприятливіші умови для науки» і т. д.

Як кажуть росіяни — «так да не так». В оцінці советської науки чимало людей по цей бік заслони, на жаль, не беруть під увагу таких фактів.

Поперше, поява тих чи інших науково-технічних досягнень чи винаходів далеко не завжди і не скрізь обумовлюється сприятливими умовами, в яких ті досягнення було здобуто. Чи треба вказувати, на багато загальновідомих фактів з історії, коли в країнах з найдеспотичнішими і найтоталітарнішими режимами появлялося немало великих учених, мистців, літераторів. Бо розвиток науки, техніки, мистецтва залежить не тільки від того, як тому розвиткові сприяє уряд, держава, але передусім від самого народу, від праці і здібности певних його одиниць. Чому ж деспотичний ССРС мав би бути винятком? Хіба там будь-коли бракувало талантів?

Але, і це є другою причиною советських успіхів, є певні ділянки науки, де большевицька партія і підпорядкований їй советський уряд не тільки сприяють їхньому розвиткові, але і подають таку велику та безмежну допомогу тим ділянкам, яку, мабуть, справді жоден уряд в історії не подавав і не подає науці. І цими ділянками є ті, де советський уряд вбачає здобути найбільший пропагандивний ефект, зокрема, ефект перед зовнішнім світом.

Тому, замість того, щоб піднести життєвий рівень свого народу, принаймні до такого ступня, яким він є в сателітних державах, большевицькі заправили навпаки, — щороку викидають десятки мільярдів рублів на супутники, лети в стратосферу, виготовлення проєктів летів на Місяць чи може й на Марс і т. д., тобто на речі, які з погляду покращення життєвого рівня народу не мають жодного значення. Советські заправили про це і самі добре знають, але вони продовжують робити своє, бо їм передусім залежить на пропагандивному успіхові, на тому, щоб виконанням ракети на Місяць чи летом Гагаріна навколо Землі (навіть якщо всі ці факти справді правдиві) прикрити всю ту злиденну і напіврабську дійсність, в якій ізольовані від решти світу і досі перебувають народи ССРС. Вони, советські заправили, це роблять, бо, як і все інше духове життя ССРС, наука в них також цілком і повністю стоїть на службі московсько-большевицької імперіалістичної пропаганди.

Ми далекі від того, щоб тільки ідеалізувати сучасні соціальні взаємовідносини, наприклад, в США. Але в ім'я правди треба сказати, що коли тут уряд і вчені працюють над «завоюванням космосу», то це цілком нормальне і звичайне явище. На тлі того великого добробуту і високої техніки, яка все в більшій мірі стає невід'ємною частиною побуту кожного американського громадянина, намагання «заглянути» в космос є, звичайно, цілком нормальною і законною річчю. Натомість, зовсім парадоксально і неприродно виглядає все це в ССРС.

З одного боку, через брак помешкань люди вимушені жити в землянках, а з другого — запуск ракети на Місяць і на Венеру. З одного боку — жодної автостради через такий велетенський простір, як Сибір, гострий брак навіть таких речей широкого вжитку, як одягу, взуття і т. д., і з другого — лет навколо Землі космічним простором. Хіба це все не є парадоксальним?

Звичайно, ніхто ні в кого не може відняти права займатися такою науковою працею або дослідями, яка кому доведодоби йдеться тільки про те, що всі науково-технічні досягнення своїх учених московсько-диктаторський режим не тільки не використовує для покращення долі людства і своїх підневільних народів зокрема, але, навпаки (і це також є великим парадоксом нашого часу!), приписуючи всі ці досягнення на своє конто, тим самим намагається зміцнити свою диктатуру, а, значить, не покращити, а лише погіршити становище поневоленних народів.

Часопис „Католицька Франція“ про „Сад Гетсиманський“
(Закінчення з 1-ї сторінки)

Романіст описує з надзвичайною точністю — це не може бути вигадане! — внутрішнє життя в'язниці, закони тюрми. Це йдеться про цілий світ, про світ особливий, але в якого є й своя організація, й своя біологія. Там життя, або точніше сказати б, можливість вижити, ти мислима тільки ціною суворой самодисципліни, яку людина накладає сама на себе й яка є єдиною протидією «дисципліни», накладуваній ззовні. А ця остання має за свою мету — зломити людську істоту, зігнути її до тієї покірности, якої від людини ждуть і вимагають судді. Люди впираються, як тільки можуть, на цьому першому іспиті, який, зокрема, є також іспитом Часу.

Перед слідством має стати людина, вже виснажена й роздавлена морально. Діло йде про те, щоб домогтися від неї «зінань» за матеріалами, приготованими задалегідь і з якими вона (людина) зможе ознайомитися хіба лише тоді, як уже ці «зінання» підпише. «Всі засоби добрі» і їх застосовується (до істоти) послідовно, один за одним: м'якість і улесливість багатообіщуючу; прямий гвалт в наростаючих ступенях. Згідно тюремного жаргону, обвинувачений виконує те, чого від нього чекають і вимагають, — спочатку «розколосість» сам, тобто признається, чи хоче чи не хоче, в усьому, в чому його обвинувачують, а потім «завербує» інших, тобто доносить на інших, «підозрілих», для яких потім будуть заведені такі самі «справи».

Це безкінечний ланцюг, який таким чином розгортається без зупинки й рух якого все прискороється... Суд — це комедія, яка відбувається за закритими дверима, бо бояться розголосу, який може перешкодити щасливому функціонуванню цієї машини.

Дуже живий роман п. Івана Багряного, з великою кількістю персонажів показує нам самозахист людини, яка опинилася під всебічним нападом тоталітарної інквізиції, нападом на саму найглибшу її сутність. В першій стадії — це самозахист проти туги, проти заломання (краху) волі, що спричиняється втратою свободи. Треба скріпити свою внутрішню свободу, — і на це направлена солідарність жертв режиму, яка (солідарність) їх усіх єднає.

Прекрасні сторінки, де автор не раз дає слово здібному й захоплюючому оповідачеві, це зовсім не така собі «закуска» («розривка»). Ні, це входить у план самозахисту; це інстинктивний, мимовільно виникаючий спосіб «утечі» для людини закованої.

Трибуна МАРТИНА ЗАДЕКИ

Заплутались в гарбузи

Ця ультранеприємна оказія сталася з заокеанськими єдинонеділимцями. Хоч ці панове ходять до своїх дівчат не через городи, а широкими нью-йоркськими вулицями, проте вони і тут «умудрилися» заплутатись в гарбузи, як отой сільський парубок, що потім співає сам про себе:

Як шов я до дівчини
Та й через городи,
Заплутався в гарбузи
І наробиш шкоди.

Свого часу американський сенат ухвалив закон 86-90 — про поневолені народи, — скерований проти російського комуністичного імперіалізму. Не знайшовши в переліку поневоленних народів росіян, єдинонеділимці давай ремствувати. Що це, мовляв, за така кривда? Російський народ — перша жертва комунізму, а його не згадано. Домагаймося зміни закону! Росіяни мають у ньому стояти поряд з іншими поневоленними народами...

Ім на це казано:
— Нелогічно було б, панове, вписувати в той закон російський народ. Адже тоді виходило б, що росіяни самі себе поневолили.

А єдинонеділимці на це своєї:
— Большевицький переворот в Росії зробили не росіяни, а банди інтернаціональних комуністів. Вони поневолили російський народ!...

Та й далі домагалися, щоб закон про поневолені народи або змінити, або зовсім скасувати.

З таким домаганням нещодавно звернувся був голова Представництва російської еміграції в США князь Белосельський до сенатора Томаса Додда.

Сенатор відповів князеві листом: він, сенатор Додд, внесе до сенату пропозицію про зміну закону 86-90 — з тим, щоб поряд з іншими поневоленними народами стояв би і російський народ.

Але трапилось якось так, що єдинонеділимці раптом (аж тепер!) збагнули, як вони самі себе заплутали в гарбузи. Отож, ні сіло ні пало, давай виплутуватися з тих гарбузів.

14. травня в Нью-Йорку відбулися об'єднані антикомуністичні збори єдинонеділимських організацій, на яких була мова і про закон 86-90. У газетному звіті про ті збори, між іншим, читаємо:

»Председатель (Б. Сергієвський — М. З.), открывая собрание, указал, что до сих пор остается в силе пресловутая резолюция о порабощенных нациях. Сейчас делаются попытки внести к ней поправки. Но нельзя назвать удачными эти редакционные изменения, в которых снова говорится о русском коммунистическом империализме, задача которого — покорение мира. «Я и мои сотрудники, — добавил он, — заняты указанием на абсурдность таких поправок, когда в действительности речь идет не о русском, а международном коммунизме.»

Бачите, на кого Б. Сергієвський моргає та на що він натякає? Моргає пан «председатель» на міжнародний комунізм — ото справжній поневолювач народів! — а натякає на те, що ніякого, мовляв, російського комуністичного імперіалізму в природі не існує. Отож, за Сергієвським виходить приблизно таке:

Хто вже 43 роки стоїть при владі в Росії?

Міжнародний комунізм.
Хто за цей час загарбав щось понад десять країн?

Міжнародний комунізм.
Хто вчинив криваву розправу в Будапешті?

Міжнародний комунізм.
Прем'єр якої держави, погрожуючи вільному світові, гатив на 15 сесії ОН черевиком об стіл?

Міжнародного комунізму.

Одне слово — у всьому винен міжнародний комунізм. Натомість, коли Москві вдається запустити перший супутник, вистрілити ракету в напрямку Місяця чи Сонця, послати навколо Землі космонавта, — тоді ніхто з єдинонеділимців не згадує про «міжнародний комунізм», а тільки всі вигукують «Россія!», «русская наука!», «русский гений!» і т. д.

Та це активніше, ніж Б. Сергієвський, заборсався, щоб виплутатися з гарбузів, професор Н. Полторацький. У своїй статті «НЕ ИЗМЕНИТЬ, А ОТМЕНИТЬ» («Новое русское слово» з 14. травня) цей єдинонеділімець якнайкатегоричніше висловлюється за цілковите скасування закону про поневолені народи.

»По смыслу закона, — пише Н. Полторацький, — каждая из перечисленных в нем наций существовала прежде и должна существовать в будущем, как независимое государственное образование...»

В результате, нынешний Советский Союз будет расчленен на ряд независимых государств, а Россия будет сведена даже не к РСФСР, а к чему то во всех отношениях гораздо меньшему: упадут ведь и «Казакция», и «Идель-Урал». И сделано это будет, отчасти, в соответствии с пожеланиями самих русских — изложенными в письме к сенатору Додду («отмена или изменение».)

Отак єдинонеділимці силкуються виплутатися з гарбузів, в які вони самі себе заплутали. Чи вдасться їм це зробити — покаже недалеке майбутнє. Але на цьому місці не можна не згадати і декотрих наших «реальних» політиків, що мостяться їхати на одному з росіянами атикомуністичному возі. Та ще як їхати — як рівні з рівними. Облиште, панове, про це й думати! Єдинонеділимцям швидше на долонях волосся виросте, аніж вони погодяться сидіти рядом з «расчленителями». Найбільше, на що ви можете розраховувати, це — підпихати ззаду єдинонеділимського воза. Не вірите? Справа ваша!

МАРТИН ЗАДЕКА

1) Щоправда, коли йдеться про поневолення України, то її, за твердженням єдинонеділимців, поневолили українські комуністи.

Складайте на Пресовий фонд „УВ“!

Alain Palante (АЛЕН ПАЛЯНТ)
(Підкреслення наші. — Ред. «УВ».)

Листи з Австралії

Під австралійським сонцем

Вас. ОНУФРІЄНКО

Сіднейський часопис «Дейлі Міррор» у четвер 11. травня вмістив т. зв. «спеціальне оповідання» на цілу сторінку про Тараса Шевченка. В кожному числі газети на тому самому місці міститься спеціальне оповідання («спешел фічер») на якусь історичну тему, або про якусь визначну подію, чи про якусь чимось визначну людину. Мого мрією було давно вже просунути щось на цю сторінку з нашої історії, або про якусь визначну нашу постать. Зокрема мені хотілося просунути щось про Т. Шевченка і про У. Кармелока.

Я сам не брався писати тому, що знаю, що часопис має своїх постійних співробітників, які постачають матеріал для цієї сторінки. До речі, автори цих спеціальних оповідань стоять високо на газетній ієрархічній драбині, і відбити в них хліб було б не так легко, навіть коли б удалося написати статтю, яка цілком відповідала б вимогам керівника секції цих оповідань. То ж я ще минулого року звернувся до керівника відділу з пропозицією дати відповідні матеріали про Т. Шевченка для написання оповідання. На мій лист він не відповів, хоча відповідав на інші листи та навіть дискутував на окремі теми, заторжуваним тим чи іншим оповіданням. Цього року я знову нагадав про те, що українці відзначають сто років з дня смерті свого найбільшого поета, згадав також, що коли він не хоче нічого містити про Т. Шевченка, то вмістить інший часопис... Він зволив відповісти, що матеріал про Т. Шевченка поспробують знайти в бібліотеці, і що він доручив написання оповідання (скорше я б назвав усі ці оповідання нарисами) одному зі своїх постійних авторів. Я знав, що в бібліотеці автор серед білого дня із свічкою не знайде нічого про Т. Шевчен-

ка, і послав усе, що мав англійською мовою, йому для використання, з проханням повернути пізніше матеріали назад.

Дав також додаткові інформації, і став зі страхом чекати, що вийде з-під пера автора про поета, про якого він ніколи в житті нічого не чув. Страх мій себе виправдав, бо в нарисі напудрано грішного з праведним досить в цікавій пропорції. Та все ж пізніше я подумав, що вимагати від когось об'єктивного наświetлення чогонебудь дуже тяжко тому, що ми самі, українці, — люди досить необ'єктивні. Скажім, дай різним людям написати короткий огляд унії на Україні, і коли навіть усі будуть користуватися тими самими матеріалами, то однаково вийде стільки різних нарисів, скільки буде авторів. Католик буде вихвалити прийняття унії як щось найкраще, що сталося в нашій історії; релігійно православний буде вважати це національною зрадою; атеїст подивиться зовсім іншими очима; а євангеліст вважатиме, що найкраще було б, коли б на Україні переміг протестантизм...

Вимагаючи від чужинців об'єктивності в наświetленні тих чи інших етапів нашої історії, ми забуваємо, що в нас самих ці етапи наświetлюються по-різному, і коли б чужинець знав нашу мову та став дошукуватися правди з наших публікацій, то не раз би розвів руками, дошукуючись правди...

Такі міркування мене трошки потишили, коли я з хвилюванням читав нарис в четвер 11. травня. Багато побутових подробиць поплутано. Автор подекуди занадто високо залетів своєю увагою, базуючи її на своїх поняттях про славу великого поета серед свого народу. Так, автор написав, що коли віз, на якому їхав Шевченко, появився в рідному селі, то жінки бігли коло воза й намагалися просунути квіти йому в петлицю піджака. А коли він читав свої поезії в залі в рідному селі, то його оглушували оплески.

Є, кажу, таких летів фантазії немало, але загалом автор дуже прихильний до Т. Шевченка, і враження в австралійського читача складається про Т. Шевченка дуже гарне. Мій сусід австралієць, прочитавши цей нарис, відразу прийшов до мене поділитися своїми враженнями, і сказав, що прочитав нарис аж двічі. А коли почав переказувати його зміст та ті місця, які йому найбільше вразилися в пам'ять, то я повірив, що він таки прочитав більше разу, бо читав про те, про що ніколи в житті не чув. А це, слід сказати, дуже культурний чоловік, працює на відповідальній роботі в одному з сіднейських часописів у друкарні, багато читає, протягом кількох років заступник президента одного великого клубу.

Очевидно, було б найкраще, якби в нарисі все було як слід. Життя Т. Шевченка насичене такими драматичними моментами, настільки незвичайне, що не треба його ні трохи прикрашувати вигадками. Але, з другого боку, ментальність австралійців інша, ніж наша, й автор нарису, знаючи своїх читачів, мусів дещо вигадувати, щоб нарис зробити цікавим. А, врешті, автор і сам нічого ніколи про Т. Шевченка не чув і писав, як учень шкільне завдання.

До речі, нарис ілюстровано. Вміщено автопортрет Т. Шевченка (1857 року) та репродукцію малюнка з циклу «Блудний син» (у турмі). Заголовок нарису, як звичайно, такий, щоб кинувся ввічі: «Українці відзначають смерть безсмертного поета».

Про свою ролю в уміщенні матеріалу про Т. Шевченка я пишу не для самохваляння, — хвалитися немає чим, хоч би й хотілося. Сам я, кажучи щиро, почував себе, ніби чогось не зовсім смачного з'їв. І якщо з цієї нариса дещо виправдоу автора, то лише тому, що краще погане виправдання, ніж ніякого. Добре, здається, що хоча це вміщено.

Шевченківський концерт в Сідней приніс деяку суму прибутку, і комітет ухвалив виділити з неї 150 фунтів на видання книжки про Т. Шевченка англійською мовою. Якщо інші стейти Австралії дадуть по стільки, то справді вдасться щось видати, можна буде дати безкоштовно до бібліотек, і тоді дались хтось матиме під руками солідний матеріал про нашого Кобзаря, аніж той, яким користується автор нарису про Т. Шевченка в «Дейлі Міррорі».

Вас. ОНУФРІЄНКО

Рецензії і Огляди

М. ДЕЙКО

З книжкової полиці

Недавно вийшли у Філадельфії чотири вартісні книжечки під привабливими назвами: «Щебетали пташечки», «Сніжинки», «Снігова баба» і «Соняшний промінь». Це вже не вперше невтомна п. Марія Юркевич, досвідчений педагог і довголітній працівник на ниві дошкільного й шкільного виховання, обдаровує українських дітей на чужині, педагогові і батьків книжечками з серії «Нашим малютам».

За останні десять років вона уклала низку таких збірничків. Першими ластівками були її збірнички: «Зима», «Весна», «Літо», «Осінь». Далі, 1952 рік приніс «Соняшні дні»; 1953 рік — «Листочки й платочки»; 1958 рік — «Про ліси»; 1959 рік — «Осінь листя» і «Золота бджілка». Всі ці збірнички, очевидно, вже давно розпродані й тому особливо вітаємо появу останніх чотирьох, що з'явилися в 1960 році.

Всі ці чотири книжечки стандартного розміру. Мають 32 сторінки і коштують 50 центів. Привабливі обгортки роботи Василя Дорошенка, а ілюстрації — Христини Зелінської. Видав їх Союз Українок Америки.

Пані М. Юркевич укладає їх з найцікавіших творів дитячої сторінки жіночого журналу Союзу Українок Америки «Наше життя» й упорядковує їх тематично за такими циклами: Т. Шевченко, День Матері, літо, весна, зима, осінь, св. Миколай, Великдень, Різдво, на зимові вечори.

Зміст збірничків складається з оповідань, казок, віршів, п'єсок, пісенок. Матеріал — здебільшого оригінальні твори сучасних дитячих письменників,

добре відомих нашим школярам, як от: К. Перелісна, Р. Завадович, Л. Полтава, Діма, О. Цегельська, О. Кобець, Г. Черинь та інші. Є два вірші Олени Пчілки, як і твори наших австралійських письменників: О. Чернобицької, Д. Чуба, Л. Гаєвської-Денес, Л. Петрушевської. Є також пару перекладних речей.

В добірні й угрупованні матеріалу відчувається вправна, досвідчена рука педагога з фаху й покликання, добре обізнаного з дитячою психологією й інтересами, як і з потребами та вимогами наших рідних шкіл.

Надзвичайно цінною прикметою цих публікацій є наголос на розвиткові й закріпленні патріотичних почувань у дітей, що ці збірнички читатимуть. Цей момент стає дедалі важливішим тепер, коли ми з сумом спостерігаємо, як чуже оточення засмоктує наших дітей.

Щира подяка пані М. Юркевич за її наполегливу працю на користь нашої нації, за її безнастанні старання зробити все, що в її силах, щоб зберегти наше молоде покоління для нашого народу.

Користаючись з цієї нагоди, висловлюємо одночасно нашу вдячність і Союзові Українок Америки, що, приділяючи дітям дві сторінки свого цінного журналу «Наше життя», тим самим дає змогу п. М. Юркевич систематизувати друковані в журналі твори наших дитячих письменників та подавати їх дітям у такому заохочуючому до читання вигляді.

Книжечки з серії «Нашим малютам» є прикрасою кожної дитячої книгозбірні, цінним допоміжним матеріалом кожного вчителя рідної школи.

Закордонна політика адміністрації Кеннеді

(Продовження з 3-ї сторінки)

принципів, які приписується президенту Кеннеді, є принцип, згідно з яким полегшення соціального напруження у бідних країнах зможе виникнути не з даєликів користей збільшення продуктивності, а з негайної підтримки, що її Захід повинен дати соціальної акції урядів. Є знаменитим, що новим американським амбасадором в Індії є якраз відомий економіст Й. К. Гельбрейс, який особливо впливає в цьому сенсі.

Потім треба згадати арабські країни Середнього Сходу, де проблема до розв'язання значною мірою інша, ніж типові проблеми Азії. Але й вони стосуються повалення напівфеодальних структур.

Залишаються союзні країни. Тут ситуація дуже контрастна і в деяких випадках потенційно вибухові. В упрямисловленій Японії США зможуть поліпшити свою позицію в наслідок послаблення контрасту з Китаєм; іншими словами, зможуть старатися неутрачувати соціалістичну опозицію, дозволяючи Японії торгувати з комуністичним Китаєм (щоб лише, звичайно, Пекін не протиставився цьому намірові). Кеннеді довів, що усвідомляє собі ситуацію Японії, коли писав у 1957 році в уже відомій статті у «Форен Ефферс»:

«Японія, життя якої залежить від торгівлі, мусить знайти нові ринки в Азії, а передусім у Китаї».

В таких країнах, як Південний В'єтнам і Іран, американська політика мусить бути, якщо схоче усунути важкі небезпеки, послідовно новаторською, усвідомлюючи собі, що непопулярні й нездатні режими є найгіршими союзниками в боротьбі, що має за цілі завдати поразку злидням і комунізму.

Правдоподібно, що Гаррімен відвідав нещодавно Тегран якраз з метою висловити шавові цього роду турботи. Іран

потенційно багата країна, але має річний прибуток тільки в сумі 600 мільйонів доларів, з населенням 20 мільйонів душ. Тямуца і чесна адміністрація могла б зробити з цієї країни модель квітучої демократії. Однак феодальна система тримає в стані середньовічного кріпацтва 15 мільйонів неписьмених селян, які живуть в жахливій нужді, а багатство країни перебуває в руках 1000 (тисячі) родин землевласників, які становлять головну перешкоду соціальним реформам і прогресові. Крім того, провідна верства розкладена корупцією.

Не дивно, що опозиція, зокрема національний фронт колишнього прем'єр-міністра Моссадека, підносить голову і вимагає чесних виборів, економічно-соціальних реформ і навіть нейтральної закордонної політики. Деякі спостережники навіть висловлюють думку, що від успіху акції нового прем'єр-міністра Аміні, який енергійно проводить чистку в колах політичних, військових і серед державних функціонерів, розкладених корупцією, залежатиме перебування Ірану в західному бльозі.

Проте, покищо важко передбачити, наскільки відважними будуть ініціативи Вашингтону. Не виключено, що американська дипломатія зможе бути виставлена на важку пробу і в деяких інших країнах. В усякому разі, в усіх бідних країнах Азії небезпеки, за якими Вашингтон мусить швидко стежити, не є небезпеками дипломатичної кон'юнктури (тобто еventуальна орієнтація деяких країн на невтралізм), а небезпеками економічної і соціальної структури. В Азії, на Середньому Сході, як, зрештою, в Африці і в Латинській Америці, основною проблемою є боротьба зі злиднями, від успіху якої залежатиме успіх боротьби з комунізмом.

(Продовження в наступному числі)

П. ВУЛГАІВ

Особливості економіки Латинської Америки

Недавня революція проти Кастро, його пропаганда і пропаганда ген. Серова, що керує розвідкою з острова Куби, примушує ближче познайомитися з економікою країн Латинської Америки з метою виявити вади її й знайти шлях для їхнього усунення. Бо ці вади, це добрий

грунт для пропаганди комуністичного агресора.

Латинська Америка складається з ряду країн економічно слабо розвинених і залежних від країн з високою розвинутою промисловістю та великим капі-

(Закінчення на 7-й сторінці)

Ол. ЗАПОРІЗЬКИЙ

СИБІР

(Продовження з попереднього числа)

Щ

Усіх імен і мов звучання; барви шкір
Усіх існуючих народів і племен...
Найбільше ж захапаних степових імен
Снів і дочок України між офір.
Бо хоч одних вела промінно-сиянь рань,
А інших вабила багрова полум'янь —
Жорстокий сюзерен усіх жене в Сибір.

Та ярістю незгод порізнені брати
Зустрілися у Арктиці посеред криг —
І крига розтопилася в серцях у них
Під сьйвом пізної спільної мети.
І разом кайлами граніт вони добувають,
І разом загартовують у грудях лють,
Концтаборові зневажаючи дроті.

І разом їх смутні чекають матері,
В Пречистій благають ласки крадькома.
Благають... а про них і вісточки нема
З окутих кригою й залізом таборів.
Чи ж дочекаються? Сибірська мерзлота
Іх ден-у-день затортує кофта,
І пропада по них і слід між чагарів.

І «сявками» безбатченки зростають
скрізь.
А де ж батьки поділись їхні? Не питай.
Десять на Чукотці, де і світові вже край,
Будують під гвинтівкою соціалізм.
Яка іронія! За правду із гармат
Громив у дев'ятинадцятому брата брат...
«Геть рабство! Геть Сибір!» — полум'янь
девіз.

Лежали трупи по степах, немов снопи,
Коли було надійдуть золоті жнива...
День у вінки блакитні їх оповивав,
А ночі — в чорні. І сумнішали степи,
Бо хоч недарма кров лилася молода,
Та знову розтлігала нависна орда
Бурхливі паростки прийдешньої доби.

Бо знов Сибір. У споконвічній мерзлоті
Скоцюрбився кістяк побіля кістяка:
Чекають, аж на суд останній погука
Сурми архангельської грім, і там тоді
Жалі всі вилити й розпуку без кінця,
Поклавши черепа прострелені й серця
На чуйні терези найвищого судді.

А ті, що ще живі, у німоті страшній
Кладуть на кістяках фундаменти

споруд.
Аж поки і самі, незможені, впадуть...
О, Вседержителю, хоч Ти їх пожалій!
Вони ж усяких стільки витерпіли бід,
Що заридав би з жалю і твердий
граніт —
Укрий же їх своєю ласкою, зігрій.

(Продовження в наступному числі)

О. КУЛЕНКО

Фрагменти із Сан Дієго

УКРАЇНЦІ МІСТА

Сан Дієго (США) — півмільйонний тихоокеанський порт південної Каліфорнії, розташований 200 км від м. Лос Анджелос, 20 км від мексиканського кордону та понад 4 тис. км. від міст Нью-Йорку чи Детройту. Широкознане своїм «перфектним» кліматом, воно постійно приваблює «емігрантів» із американського сходу. Українці в цьому потоці покищо не становлять помітного відсотку. В той час, як греки чи серби мають сильні громади, українська громада налічує близько 100 осіб.

Серед перших українських родин приїзду до Сан Дієго є родина широко відомого композитора Григорія **Китаєстого**. Може це й спричинилося до того, що своїм «походженням» більшість членів місцевої громади — колишні детройтчани.

Не зважаючи на малочисельність, українська громада може похвалитися чималими успіхами в праці та здобуттям окремих позицій у житті міста.

СТАТТЯ УКРАЇНКИ В ЧАСОПИСАХ

Під час останніх відвідин Хрущова, місцева українка **Анна Коваль** подала

широке інтерв'ю місцевому часописові «Трібюн», яке при посередництві пресової агенції «Коплі Сервіс» було передруковане понад сотнею американських часописів у західних штатах США. У згаданому інтерв'ю А. Коваль викривала підступну тактику Кремля та на світлі трагічну долю поневолених Москвою краї, зокрема України.

УКРАЇНЦІ В ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЯХ

Протягом 20-х років у Сан Дієго існують льокальні «Об'єднані Нації» під назвою «Дім тихоокеанських зв'язків». Сюди належать організовані громади ряду національностей міста. Розташований у славному Болбоа парку, цей «Дім» складається з окремих будиночків, де кожний є оздоблений і впорядкований за національною традицією окремого народу. Вбачаючи велику нагоду для популяризації українського імені та культури при допомозі цих «Об'єднаних Націй», місцеві українці протягом останніх років робили заходи й їх прийняти до цієї інституції.

Деякі місяці тому українську групу було вчисто прийнято в склад «Дому тихоокеанських зв'язків», і серед

прапорів різних національностей повіває український жовто-блакитний прапор.

Кожної третьої неділі українська група у прибраному українськими мистецькими виробами будиночку зустрічає чисельних відвідувачів й туристів та знайомить їх з Україною.

У неділю 11. червня ц. р. українці мають виступати з 2-годинною програмою на багатолюдній відкритій площі «Об'єднаних Націй».

ЦЕРКОВНЕ ЖИТТЯ

Про високу мораль української еміграції свідчить ріст церковного життя в усіх містах поселення. Не зважаючи на малочисельність українців у Сан Дієго, все таки засновано українську православну і католицьку громади. У приміщенні єпископальної церкви православної українці раз на місяць мають свої Богослужби. Католицька громада обслуговується періодично.

КВІНТЕТ

Якщо відсутність непересічного таланту Гр. Китаєстого негативно відбивається на Капелі бандуристів, то місцева громада на тому багато зискала. Завдяки Гр. Китаєстому тут існує не лише церковний та дитячий хори, але й досить вправна мистецька одиниця — жіночий хор «Квінтет». Виступи «Квінтету» на Шевченківських урочистостях у Феніксі та Лос Анджелосі здобули широке признання. «Квінтет» нав'язав тісні стосунки з рядом музичних груп у Сан Дієго, ознайомлюючи їх із мистецькими українськими скарбами. Члени

«Квінтету»: **Надія Хам**, **Валентина Форська**, **Дарка Роте** і **Галина Китаєста**.

ПОКЛІН Т. ШЕВЧЕНКОВІ

Під кінець місяця березня місцева громада віддала гідний поклін великому Шевченкові. У залі Болбоа парку з короткою, але глибокозмисловою промовою про життя та творчість поета виступила пані **Марія Прохода**. У мистецькій частині взяв участь квінтет Гр. Китаєстого та рід дітей, деклямуючи твори Т. Шевченка. Керувала програмою пані **Надія Хам**.

«ІНФОРМАЦІОННА СЛУЖБА»

Місто Сан Дієго завдяки своєму лагідному, вічно теплому кліматові та сприятливим економічним умовам зростає надзвичайно швидкими темпами, займаючи у рості друге після Феніксу місце в США.

Сьогодні цей ріст дещо сповільнився у зв'язку із загальною економічною депресією в країні. Все ж пляновиків міста передбачають, що за наступних 15 років населення міста подвоїться. Цей непересічний ріст створить сприятливий ґрунт для людей ініціативи й передбачливості. Особливо вигідне Сан Дієго для пенсіонерів, проблеми заробітків яких не турбують.

З метою ширення інформації про Сан Дієго управа громади вирішила створити «інформаційну службу», завданням якої буде — об'єктивна інформація та поради. Обстоюючи засаду, що пайкращою інформацією є особисті відвідини міста, управа радо інформуватиме листовно і через пресу. Адреса секретаря управи: **Mrs. Maria Prochoga, 3167 CL Airmont Dr., Apt. 3, San Deigo, Calif.**

Особливості економіки Латинської Америки

(Закінчення з 6-ї сторінки)

татом. Ці країни цікавляться ринками збуту, джерелами сировини й вкладом свого капіталу.

Країни Латинської Америки мають у своїх надрах: залізну і манганову руду, нафту, срібло, золото, плятину, мідь, оливо, боксити, салітру, алмази, уран і інші корисні копалини. Поклади нафти в латино-американських країнах складають 18% усіх запасів світу, міді — 40%, заліза — 21%.

Ці країни багаті гідроенергетичними ресурсами; ліси покривають 40% території. Є цінні породи дерев.

Земля зосереджена переважно в багатів, що породжує малоземелля й безземелля серед широких мас населення. Культивують пшеницю, бавовну, цукровий буряк, банани; продукують какао, вовну, м'ясо.

Не дивлячись на великі природні ресурси, в країнах Латинської Америки промисловість слабо розвинена. Бракує верстатів праці. Головним чином діють підприємства по добуванню мінеральної сировини й по переробці її. Розвинена переробна сільсько-господарської продукції. Майже відсутнє машинобудівництво, й тому ці країни залежні від імпорту обладнання з промислово розвинених держав. Для латино-американських країн характерна наявність великих сільсько-господарських маєтків. Життєвий рівень селянства дуже низький. Велику роллю в сільському господарстві відіграють т. зв. плянтації, на яких умови праці занадто тяжкі.

Чужоземний капітал перетворив латино-американські країни на аграрно-сировинні додатки для промислово розвинених держав. Економіка південно-американських країн набула монокультурний характер і спеціалізувалася на виробництві й експорті одного або кількох ґатунків мінеральної, або сільсько-господарської сировини. Наприклад, Мексика спеціалізувалася на виробництві кольорових і коштовних металів та нафти; країни, що розташовані в північній частині Південної Америки, культивують каву, боби какао, добувають нафту; Бразилія культивує каву і бавовну; Болівія — оливо; Чиле — мідь, салітру та інше.

Відсталість країн Латинської Америки ще позначається і низьким рівнем національного прибутку.

До Латинської Америки чужоземний капітал почав просуватися з середини XIX ст. До 80-х років XIX ст. найбільшу активність проявляла Англія. В останнє десятиріччя XIX ст. почалося просування в Латинську Америку французького і німецького капіталів.

На початку XX ст. продовжувалося посилене просування американського капіталу в Латинську Америку.

Найбільш міцними були економічні позиції Англії в Аргентині, Бразилії, Уругваї. Це пояснюється розміром капіталу і тим, що Англія є основним споживачем сільсько-господарської продукції цих країн.

З 1913 по 1939 рр. вклад капіталу США в країни Латинської Америки

збільшився в 3,5 рази; досяг 4-х млрд. доларів. Перед другою світовою війною американські підприємці контролювали в Латинській Америці майже весь видобуток залізної руди, близько 90% — мідної руди, 70% — видобутку срібла, близько 60% — виробництва цинку, більше 50% — нафти, мангану, плятини, більше 33% — свинцю і золота, весь видобуток бокситів і ванадія та значну частину видобутку селітри й олива. До першої світової війни Мексика й Куба були під впливом американського капіталу.

В 1939 р. американський капітал був господарем становища в країнах Центральної Америки, Перу, Болівії, Венесуелі й Колумбії.

В 1939 р. вклади капіталу Німеччини, Бельгії, Франції склали 2 млрд. дол. Напередодні другої світової війни в Бразилії, Чиле і в Аргентині міцні позиції мав німецький капітал.

Друга світова війна принесла американському капіталові великі прибутки і зміцнила позиції США в країнах Латинської Америки та послабила Англію. В наслідок цього англійські вклади скоротилися з 5 млрд. в 1939 р. до 2,3 млрд. в 1950 р. В той же час вклади капіталу США відповідно збільшилися з 4 млрд. до 6,3 млрд. дол.

В роки другої світової війни, коли латино-американські країни не мали постачання промисловими товарами з європейських країн, а США не мали можливості цілком задовольняти їхні потреби, відбувся незначний ріст промисловості в найбільших країнах Латинської Америки. Помітно зросла й набула експортне значення текстильна промисловість в Аргентині, Бразилії й Мексикі. В Бразилії був побудований металургійний завод, утворені нові виробництва: алюмінієва промисловість, виробництво авіаційних двигунів, поширилося виробництво хемічної, паперової, харчової й машинобудівельної промисловостей; побудовані металургійні підприємства в Мексикі й Чиле.

Зміцнили позиції національного капіталу. Не дивлячись на це, країни Латинської Америки залишаються відсталими аграрними країнами, спеціалізовані на виробництві й експорті сільсько-господарської продукції й мінеральної сировини. В цих країнах розвинута не тяжка промисловість і машинобудівництво, а гірничодобувна, що постачає стратегічну сировину для промисловості іншої країни, а також текстильна й харчова промисловість, що переробляє вироблену в цих країнах сільсько-господарську сировину.

Країни Латинської Америки мають низький національний прибуток, низький життєвий рівень населення, велике малоземелля й безземелля. А тому гроші, що видаються США, як допомога цим малорозвиненим країнам, мусять витрачатися в керунок усунення вищезазначених вад. Коли ці ваді будуть усунені, то комуністичній агентурі, на чолі з ген. Серовим, буде усунений ґрунт для пропаганди. П. ВУЛГАЇВ

IV з'їзд Т-ва сприяння УНРаді в Англії

В Англії в м. Олдгам 15.-16. квітня ц. р. відбувся IV з'їзд Т-ва сприяння УНРаді, на який прибули делегати майже з усіх філій Т-ва.

З'їзд відкрив голова Т-ва п. В. **Бабицький**, який у своєму слові привітав делегатів з'їзду та підкреслює, що наш з'їзд відбувається у ювілейному році національного пророка України **Т. Г. Шевченка**. «Гарас Шевченко, — сказав голова, — у своїх геніяльних творах огненним словом боровся за свободу й державну незалежність українського народу. Безсмертний «Заповіт» **Т. Шевченка** є наказом українському народові. Визвольні ідеї **Т. Шевченка** охопили український народ, і де б не перебувала на земній кулі хоч би одна національно свідомо українська людина, там і живе дух **Т. Шевченка**».

Після відспівання «Заповіту» голова Головної ради Т-ва зазначив, що з'їзд на протязі двох днів своєї роботи має розглянути роботу всього Т-ва, як Головної ради, так і філій за звітний час, та накреслити основні завдання на майбутнє. А також має обговорити несприятливу ситуацію в УНРаді, яка панує там другий рік і паралізує конструктивну працю Державного Центру УНР, і винести відповідні рішення, аби робота ДЦ УНР мала можливість нормально й творчо виконуватися для визволення українського народу.

П. Бабицький зазначив, що Головна рада Т-ва писемно запрошувала Голову УНРаді **І. П. Вагрянного** вшанувати наш з'їзд своєю присутністю, але за браком часу він не зміг прибути.

Після обрання президії з'їзду та потривних комісій було вислухано привітання з'їздові від Президента УНР д-ра **С. Витвицького**, Голови УНРаді **І. П. Вагрянного**, Голови ВО УНРаді **М. А. Лівницького**, Заступника Голови ВО й керівника Фінансового Ресорту **Ф. П. Пігідо**, українських Церков в Англії та громадських організацій.

У своїй звітній доповіді голова Т-ва **В. Бабицький** з'ясував значення Т-ва сприяння УНРаді як моральний і матеріальний чинник в підтримці УНРаді. Тому мусимо поширювати мережу клітин й цим самим прислужимися скріпленню ДЦентру. Далі **Бабицький** зупинився на становищі в УНРаді, зазначивши, що з'їзд буде слухати доповідь на цю тему, що творчу і корисну для визволення українського народу діяльність Голови УНРаді **І. Вагрянного** та Голови ВО УНРаді **М. Лівницького** т. зв. «опозиція» в УНРаді намагалася стерпедувати не лише серед української еміграції, але і серед державних чинників демократичних країн, розсилаючи компрометуючі й наклепницькі матеріали. І це робиться в той час, коли

все українське громадянство, організоване в т-вах сприяння УНРаді і т-вах прихильників УНР на своїх масових зборах висловили своє довір'я Головам УНРаді і ВО. Те саме українське громадянство обурюється й висловлює свій гнів з приводу образи його з боку «опозиціонерів», називаючи його «вулицею».

Голова закликів учасників з'їзду багатосторонньо обговорити справи, які стоять перед з'їздом.

Другу доповідь на тему «Ситуація в УНРаді» виступив інж. **К. Дударів**, який, хоч і не затіяно, висвітлив дійсну ситуацію в УНРаді, тобто відзначив позитивну діяльність Голів УНРаді й Виконавчого Органу, яка була спрямована на позиції цілком незалежної політики від т. зв. Американського Комітету, через який позаунарядські кола безпідставно обвинувачували УНРаді в її співпраці з А.К. Доповідач також висвітлив «роботу» т. зв. «опозиції» в УНРаді, яка замість допомоги УНРаді в її тяжкій діяльності провадила як у своїх поїздках, так і в письмових речах за колотництво, а значить й антиукраїнську роботу. Зокрема проф. **П. Феденко** й **М. І. Добрянський** під час відвідин Англії хотіли внести також заколот у Т-ві сприяння УНРаді, але їм цього ніяк не вдалося, і вони поїхали на свої місця збойкотовані громадянством. Через таке становище в УНРаді відбуття V сесії її затягується. Він закликів учасників з'їзду висловити свої думки щодо становища в УНРаді, і зокрема, на його думку, з'їзд має звернутися з меморандумом до Президента УНР із проханням поробити всі можливі заходи, виходячи з Тимчасового Закону УНР, щоб продовжувати УНРаді незалежницьку політику, та усунути деструктивні потягнення «опозиції» в УНРаді. Доповідач вважав також, що окрему резолюцію щодо становища в УНРаді й нашого відношення до нього з'їзд також має винести.

По доповідях відбувалися дискусії, в яких виступаючи всі як один схвально дотеперішню політичну лінію УНРаді й зокрема її Виконавчого Органу; піддавали думки прохати Голову УНРаді й Голову ВО і далі продовжувати свою роботу, стоячи на теперішніх позиціях; осуджували деструктивну роботу т. зв. «проголошення», вимагали виключення СЗСУ-СП за таку роботу з членства УНРаді; а також не приймати до УНРаді нових партій до тих пір, доки вони не проявлять своєї повної лояльності до теперішнього керівництва УНРаді й ВО. Дискутанти наголошували на тому, щоб праця УНРаді проходила нормально, необхідно підсилити її сплатою національного подат-

(Закінчення на 8-й сторінці)

3 бльокнота спостережника

Лондон, п'ятниця 26. травня

В Англії ніяк не розвесниться. Кінець травня, а погода ніби в стані «роздвоєння», не знає, куди повернутися — на літо, чи на зиму.

Відомі й невідомі метеорологічні ворожбити мають під цю пору добрий зарібок, бо газети дуже радо дають їм місце. І як начитається, то здається, що одноразово живеш по обидвох боках екватора. Один віщує, беручи під увагу свої довголітні спостереження поведінки комах, дощі й холод. Другий своєю далекою зорістю зобов'язаний птахам, а вони, якщо йому вірити, цього року паруються, співають і поведуться так, як в роках 1947, 1949, 1955, 1959... Висновок: літо буде, як в Сагарі. А третій вичитує погоду по деревах. Потім приходять спеціалісти «меншої руки», ті, що ворожать «по циклах», по напрямках вітрів, по плямах на Сонці, і навіть по кількості атомових випробувань.

І покладайся на них! Літо одне, але по їхніх передбаченнях маєш враження, що будемо мати п'ять, одне на друге не подібне.

Можливо, що всі ці ворожбити «грають дурня» за непоганий гонорар з газет, але мільйони людей зачитують ці вістки до зносу, раз радіючи, а вдруге — сумуючи. Щодо мене, то я почав робити свої власні записи, беручи за основу поведінку своїх політичних супротивників. Досвідом обов'язково поділюся років через три.

Якби вам видали ось таке посвідчення:

«Цим посвідчується, що такий то... (ім'я рек) вважається чесною людиною і йому можна довіряти речі вартістю до 10 карбованців, а деколи і більше...»

Якби вам видали отаке посвідчення, як саме ви реагували б? З гумором, обурливо, недовіркою чи ніяк? Цікаво.

Бо в СРСР, вірніше, в Україні, такі посвідчення є щоденною річчю громадянина, особливо, коли він іде до бібліотеки, щоб взяти книжку, чи до театру, де деколи потрібно бінокля. Як довідемося з київської «Робітничої газети», практика з цими посвідками тривала роками, і щойно аж тепер якийсь робочий обурився і назвав це «знуцанням з гідності советської людини». Знуцання? Ні, тут хапай нижче. Це вже звичайна деградація людини до собачого статусу.

Прочитав в «Літературній газеті» (Київ) лист Ю. Мельничука, якого він, будучи в Нью-Йорку, написав до щоденника «Свобода». Прочитав і здивувався, бо за словами Мельничука, редактори «Свободи» листа не видрукували.

Невже ланове з «Свободи» не передбачали, що їхня відмова Мельничукові більш потрібна, ніж прийняття ними листа до друку? Тепер він опублікував лист, досить невинного листа, в Києві, апелюючи до «всієї громадськості України», розпластує «Свободу» за брак в ній ніби... свободи слова.

Що він дрібненький пасквильник, заповідливий лакей і більше советський,

ніж сам Хрущов — це ми знаємо. І що в «Жовтні», одним з редакторів якого він є, подібного листа, лише з запереченням чогось советського, не то що не помістили б, а, може, й редакторам не показали б — це ми теж знаємо.

Есерівно — це не може бути причиною для відмови. Його лист, видрукуваний у «Свободі», нічим ні їй, ні її читачам не зашкодив би. Навпаки, в одній з полемік ми могли б покласти на цей прецедент і жадати хоч би від його журналу права на таке ж спростовання. Звичайно, ніхто з нас не вірить, що він відплатився б таким джентльменством. Такі, як він, на таку сміливість не здібні. Й ота його неміч, в обличчі всієї еміграції, була б його дошкульніше, ніж якийсь інший, непричетний до нього, навіть і добре уаргументований доказ.

Та ба... Замість цього, йому надано можливість перед тамтешнім читачем, з «удокументуванням» своїх жалів, чітко провести сугестію, що офіційні чинники еміграції такі ж нетерпимі, як і советська офіційність.

В західних часописах появилася знімка групи американських «наці» з штату Міссісіпі, на якій кілька насуплених молодиків стоять так, що свастика на їхніх рукавах показана в усій своїй пострахливій наготі. А під знімкою слова одного з молодиків: «Ми проти комунізму й змішування рас».

Чи ж міг би хто в Кремлі придумати кращу рекламу комуністичній ідеї, як це зробила група отих насуплених дурнів?

Коли подумав, що ця знімка завтра появиться у всій советській пресі, і з тим самим підписом, то стало моторошно...
О. КЕЙ

Надіслані видання

«Мазепа», поема М. І. Мандрика, передмова проф. Ярослава Рудницького, Вінніпег, 1960 р., 88 стор.

«У зеленому підгір'ї», повість, Іван Смолий, Видавництво «Свобода», Джерси Сіті-Нью-Йорк, 1960 р., 192 стор.

«Око» (польська мова), Йозеф Чалський, Польський літературний інститут, Париж, 1960 р., 228 стор.

«Самотнє дерево», поезії, Остап Тарнавський, Об'єднання Українських Письменників «Слово», Нью-Йорк, 1960 р., 96 стор.

«Студії совєтів» (німецька мова), відпівідальний редактор проф. д-р Іван Мірчук, Інститут вивчення СРСР, Мюнхен, 1960 р., лютий і вересень, ч. 8 і ч. 9.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Щоб забезпечити шановних Передплатників безперервною доставкою часопису «УВ», просимо ласкаво своєчасно повідомляти наших уповноважених про кожну зміну адреси. В крайньому випадку просимо надсилати нові адреси безпосередньо до в-ва «УВ» в Новому Ульмі.

В храмове свято Ново-Ульмівської парафії

Хоч і дивно, але кричуща правда, що Превославна парафія Свято-Троїцької Церкви в Новому Ульмі, яка нараховує понад 100 осіб вірних, ось уже кілька років не має постійної пастирської опіки. Лише дякуючи невтомному на пастирській ниві о. прот. Д. Буркові ми користасмо з його прихильності до нас і маємо нагоду та приємність час від часу побувати на службі Божій і послухати нашого гарного хорового співу під керівництвом І. Л. Рябчуненка.

А на Зелені Свята, в день храму нашої Свято-Троїцької Церкви, наш пастирський опікун о. Д. Бурко повідомив, що він не може прийти до нас на це врочисте свято з причин, що Церква, де він настоятелем, також у цей день святкує своє храмове свято. І громада, на чолі з парафіяльною радою, обговоривши це питання, вирішила цілою парафією поїхати за декілька кілометрів до будинку для старших (Альтерсгайм) і там вислухати Службу Божу в Церкві старенького (понад 80 років) о. прот. Генадія Тимківського.

Коли парафіяльна рада звернулася до о. Генадія з проханням відслужити врочисту службу Богу нашого храму, він із задоволенням дав згоду, висловивши бажання радо послухати співу нашого хору.

І треба віддати належне нашому диригентові церковного хору І. Л. Рябчуненкові, що він таки добре попрацював і хор своїм гарним співом дуже сприяв, як піднесеному настроєві о. Генадія, що відправляв всю таки довгу службу Богу, так і прихожанам, які щиро несли свої молитви до Всевишнього.

Після служби Божої за ініціативою голови Ново-Ульмівського відділу ЛСПІ М. С. Жученка, що задалегідь подбав і приїхав з членами та прапором свого відділу, була відправлена панахида по св. п. Голові Держави і Головному Отманові військ УНР С. В. Петлюрі.

Прощаючись із православною громадою ново-ульмівської Свято-Троїцької церкви, о. Генадій Темківський, благословляючи, щиро дякував усім, а зокрема хором на чолі з диригентом та з своїх скромних ощаджень оплатив подорож хористам.

Спостерігаючи ситуацію, в якій опинилася православна громада Нового Ульму на релігійній ниві, не можемо обійти мовчанкою цього прикрого факту. Може б парафіяльна рада Свято-Троїцької парафії в Новому Ульмі подала оголошення в пресі, щоб знайти постійного опікуна нашої християнської громади.
О. СУХАРЄВСЬКИЙ

Шепард і Гагарін

(Закінчення з 4-ї сторінки)

цього лету не спостерігав. Тож подорож корабля-спутника «Сходу» до цього часу є тайною і викликає зрозумілий сумнів, що такий лет дієсно відбувся.

А лондонський часопис «Дейлі Скетч» усю версію про лет Гагаріна звеличує як «космічну брехню Москви, бо ще жодного правдивого повідомлення за все існування СРСР не було одержано».

І тут ми пригадуємо, що уряд СРСР збрехав в справі Понтекорво; він збрехав в справі МекЛіна і Берджеса; збрехав в справі Мітчела і майора Кребба, а через деякий час сам виявляв свою брехню. Він збрехав про Пауерса, твердячи, що його літак був збитий на висоті 68 тисяч футів; він збрехав в справі Б-47, якого збили над відкритим морем. Він ще й досі бреше про долю 11 членів команди літака, збитого над Вірменією, не дивлячись на вияснення німецького комуніста.

В Советському Союзі брешуть усі, починаючи від низів і кінчаючи «вождями». Маленков брехав про 8 мільярдів пудів хліба, а Хрущов розкривав його брехню, визначаючи збір урожаю

в 5-6 мільярдів. Потім сам уже себе «разоблачав», звертаючи всю вину на низи, що приписали 30% до врожаю. Та нема сенсу перераховувати всю брехню, бо уряд СРСР на сто випадків умудряється збрехати сто один раз! Все советське життя наскрізь просякане брехнею. То чому йому і тут не збрехати, коли було вже зроблено стільки невдалих спроб, а доктрина діялектичного матеріалізму зобов'язує всіх комуністів «не рахуватись з об'єктивною істиною, коли того вимагають інтереси комуністичної пропаганди». Так виглядає справа з «першим» космонавтом Юрієм Гагаріном.

І тут ми знову витягаємо журнал «Ляйф» за 21. квітня, і переглядаємо повідомлення про лет Гагаріна. Багато вміщено фотографій зустрічі Гагаріна в Москві, його присутність на трибуні поруч з Хрущовом в день 1. травня. Захоплені привітання народом — і жодної фотографії з його космічної подорожі. Тут цілковита таємниця!

Микола ОЧЕРЕТ

IV з'їзд Т-ва сприяння УНРаді в Англії

(Закінчення з 7-ї сторінки)

ку, згідно постанови 2-го з'їзду Т-ва. Зокрема виступаючи зазначили, що критика діяльності ДЦ УНР потрібна, бо вона допомагає діяльності його, а деструктивна критика шкодить не лише ДЦ, а й взагалі українській визвольній справі, бо лля воду на млин попередніх істориків та всяких інших ворохобників, а проф. П. Феденка виключити з почетного члена Т-ва.

На з'їзді мав слово член СЗСУ-СП С. Коротченко, який хоч і не є членом Т-ва, але з'їзд уважно прослухав його виступ, в якому він закинув політичну незрілість учасникам з'їзду, з чого піднявся сміх.

† М. Ф. ПЛЕВАКО

25. 5. ц. р. відійшов у вічність наш земляк з Полтавщини

Микола Федорович ПЛЕВАКО

Покійний помер у лікарні м. Ульм після раптової тяжкої недуги, проживши 65 років.

Покійний народився в селі Роганці, Роменського повіту, на Полтавщині. Микола Федорович зазнав каторжних поневірянь по сибірських просторах у 30-х роках. На Україні залишив родину.

Похорон відправив о. прот. Д. Бурко. Співав похоронну відправу Ново-ульмівський хор Свято-Троїцької парафії під керівництвом І. Л. Рябчуненка.

Похований на кладовищі в Новому Ульмі.

Пером Тобі, скиталець, чужа гостинна земля.

ДРУЗІ І ЗЕМЛЯКИ

З'їзд виніс відповідні резолюції (див. «УВ» ч.20/1446 за 14. 5. 1961 р.). Роботу як голови Головної ради, так і всієї Головної ради Т-ва з'їзд схвалив повністю, та обрав одноголосно на наступну каденцію поновому головою Т-ва В. Бабицького й обрав Головну раду та контрольну комісію Т-ва сприяння УНРаді. З'їзд закінчився співом національного гімну.
СПОСТЕРІГАЧ

Продуктивність праці робітника в Західній Європі і далі залишатиметься значно вищою, ніж підсоветського. В Західній Європі значно менший відсоток населення працює, ніж в СРСР. Наприклад, у Франції, де не тільки нема безробіття, але, як і в Західній Німеччині та Великій Британії відчувається велика нестача робітників по всіх галузях, працює лише 28% населення. Це значить, що з 4-х французів (чоловіків чи жінок) працює лише один. Більшість французьких замужніх жінок не працює взагалі, присвячуючи свій час виключно родині і дітям. (ЕІДЕЛ)

Українські Вісті

Тижневик політики, культури і громадського життя РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ

Адреса редакції й адміністрації «UKRAINSKI WISTY» (31) Neu-Ulm/Donau. Schließfach 32

Місячна передплата «УВ» в Німеччині, включно з пересилкою, коштує 3.50 нм.

Увага, хворі, слабі, нервові!

Науково стверджено, що відомий лікувальний засіб

„KALEFLUID“

повертає рівновагу організові і нервовій системі, відроджує силу й організм.

„Kalefluid“ — екстракт із життєдайних залоз тварин рекомендується приймати при загальному ослабленні, нервовій депресії, перетомі, астенії, артралгіях і старечих недугах, ослабленні пам'яті, безсонні і в деяких випадках при підвищеному тиску. Жінкам, крім вищеперелічених випадків, також під час переходового віку.

„Kalefluid“ — нагороджено 5-ма золотими медалями — в Паризі, Лондоні, Римі, Флоренції і Брюсселі.

„Kalefluid“ — сильний, випробований засіб для відбудови організму

Адреса виробництва і централі:

Laboratoires du Kalefluid, 66, Bd. Exelmans Paris 16, France.

AUSTRALIA: Mr. P. Miller 35, Balmoral Str. Blaktown N.S.W.

CANADA: Pharmacie Brunelle 5757 Boul., Monk Montreal

На жадання висилаються безкоштовно проспекти українською мовою.